

یادداشت زمینه‌بازنگری و اصلاح قانون اساسی فراهم شود

علی محمد نمازی

نایب رئیس مجمع نمایندگان ادوار

اکنون با گذشت ۴۳ سال از پیروزی انقلاب اسلامی و استقرار جمهوری اسلامی و در آستانه برگزاری سیزدهمین انتخابات ریاست جمهوری برامست که از خود برسیم نظام مستقر در تحقق این آرمان‌ها در عرصه داخلی و جهانی چقدر موفق بوده‌است؟ این سوال مطرح است که آیا به دلیل تغییر نسلی که رخ داده، نسل‌هایی که به قانون اساسی موجود رای نداده و اکثریت جمعیّت کشور را تشکیل می‌دهند، حق مطالبه‌بازنگری و اصلاح قانون اساسی در انطباق با مقتضیات زمان را ندارند؟ ضعف دیپلماسی بر فاصله و بی‌اعتمادی برخی دولت‌ها و ملت‌ها نسبت به حاکمیت و ملت ما افزوده است. تحمیل تحریم‌های اقتصادی گسترده شورای امنیت سازمان ملل متحد ناشی از روند طی شده مرتبط با پرونده هسته‌ای یا زیاده‌طلبی کشورهای قدرتمند، که از ضعف دیپلماسی ما در عرصه جهانی برآمده است، شرایط محیطی را آنچنان مساعد کرد که با روی کار آمدن دولت ترامپ در آمریکا و رفتار غیر متعارف «خروج از برجام»، حلقه تحریم‌های اقتصادی علیه ایران را با اعمال سیاست فشار حداکثری تنگ کرد و اقتصاد و معیشت مردم ما را سخت تحت تأثیر قرار داد؛ به‌گونه‌ای که هر ایرانی با نگاه به در آمد و سفره خود در سه سال اخیر به‌راحتی می‌تواند اثرات این تحریم را در زندگی خود حس کند. یکی از ابزارهای شناخته شده و مورد قبول، پیوستن به FATF است که مخالفت‌ها با پیوستن به این نهاد توجیه منطقی و اقتصادی قوی ندارد. می‌دانیم که تحقق عدالت اجتماعی از اهداف اصلی انقلاب اسلامی بوده است اما واقعیت جاری حاکم از آن است که جامعه ما در تله فقر گرفتار شده و از شکاف طبقاتی فقر و غنا رنج می‌برد. فراهم‌سازی امکانات برابر آموزشی و بهداشتی برای همه شهروندان، پوشش همگانی بیمه و تأمین اجتماعی، هذفمندسازی یارانه‌ها و سایر کمک‌های اجتماعی به‌سوی اقشار و خانوارهای فقیر و آسیب‌پذیر، برافره محرومیت‌زدایی از مناطق محروم، مبارزه همه‌جانبه با فقر و فساد و تبعیض، از وظایف حکومت است که باید به خوبی به انجام برسد. به‌رغم همه مسائل و مشکلات و دشواری‌هایی که با آن مواجه هستیم، کشور ما از جایگاهی ممتاز به لحاظ جغرافیایی و تیروی انسانی و منابع معدنی برخوردار است، و تاریخ اخیر ما نشان داده اگر اعتماد متقابل مردم و حاکمیت برقرار و سرمایه اجتماعی بارور باشد، برخی سختی‌ها و کاستی‌ها یا هم‌دلی مردم و حاکمیت قابل تحمل بوده و رفع خواهد بود. اعتماد متقابل مردم و حاکمیت زمانی میسر است که بر اساس اصول متعدد قانون اساسی نقش مردم در اداره کشور به رسمیت شناخته شده و نقش موثر داشته و به تعبیر امام میزان رای ملت باشد. اراده مردم جزو بارآی شفاف در انتخاباتی رقابتی و منصفانه تجلی نمی‌یابد! اکنون در آستانه برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری نظام سیاسی در بوته آز‌مونی سخت قرار گرفته است و متاسفانه شاهد بی‌رغبّتی مردم و فضای سردی در این باره هستیم. به نظر می‌رسد راه چاره گذار از وضعیت موجود به‌سوی وضعیت مطلوب برگزاری انتخاباتی پرشور، که تجلی واقعی اراده ملت باشد، در انجام این موارد است: انجام آشتی ملی با عذرخواهی صریح و شجاعانه از مردم با هدف جلب اعتماد شهروندان و تکیه همه‌جانبه بر توان ملی، استفاده از توان ملی و غنی‌سازی مردم باید‌اصل و بنیاد همه‌سیاست‌ها باشد. تقویت توان دیپلماسی و روی‌آوری به مذاکره و تعامل سازنده با دیگر دولت‌ها با هدف حفظ منزلت و منافع ملی ملت ایران و حل مسائل بین‌المللی برای بازیابی نقش تاثیرگذار کنونی در عرصه جهانی و دستیابی به سهم اقتصادی در تناسب با عظمت و پتانسیل کشور در بازار جهانی؛ برای تحقق این هدف، سیاست خارجی تنش‌زا باید به سیاست خارجی تنش‌زا تبدیل شود و تقویت روابط دوستانه و جمع‌گرا و نزدیکی با کشورهای همسایه و منطقه باید در اولویت سیاست خارجی باشد؛ تحقق این موارد در گرو اصلاحات ساختاری در دو عرصه ساختار حقیقی (جامعه و حاکمیت) و ساختار حقوقی است تابثوان به حاکمیت قانون و نظام اداری اجرائی کارآمد در شیوه اداره کشور بیش از پیش تحقق بخشید

و به اعتماد متقابل مردم و حاکمیت، غنی‌سازی سرمایه اجتماعی، بهبودبخشی به شاخص‌های فضای کسب و کار و تولید ثروت دست یافت. امیدواریم مسئولان با توجه به تجربه‌های گذشته و ناکارآمدی‌های حادث در اداره کشور، ناشی از اشکالات موجود در ساختار حقوقی و حقیقی، زمینه‌بازنگری و اصلاح قانون اساسی را فراهم آورند.

روی خط

ادامه‌با قدرت نظامی و توان بیهادی ایران

فرمانده سننکام در جلسه‌ای در کنگره آمریکا با اشاره به توان نظامی ایران، آن را مانعی برای برتری کامل دفاع هوایی آمریکا در منطقه تلقی کرد. کنت مک کنزی، فرمانده مرکز فرماندهی نیروهای تروورستی آمریکایی در منطقه مسموم به سننکام روز سه شنبه در یک جلسه استماع کنگره مدعی شد که ایران با کاهش برتری نظامی آمریکا در منطقه، تهدیدی هر روزه برای آمریکا و متحدانش در خاورمیانه دارد. مک کنزی در گزارشی مکتوب به کمیته نیروهای مسلح مجلس نمایندگان آمریکا مدعی شد که آنچه نیروهای حوثی تحت حمایت ایران در یمن خوانند، از ماه ژانویه بیش از ۱۵۰ موشک بالستیک، موشک‌های کروز و حمله‌های بیهادی علیه اهداف نظامی، زیرساختی و غیرنظامی علیه عربستان سعودی انجام داده‌اند. او هشدار داد که به کارگیری گسترده سپاه‌های کوچک و متوسط از سوی ایران برای آنچه «جاسوسی و حملات» می‌خواند به معنای آن است که «برای اولین بار پس از جنگ کره، ما در حال عملیات بدون برتری کامل (دفاع) هوایی هستیم.» این فرمانده آمریکایی ادامه داد که تا وقتی این سامانه‌های هوایی نامعلوم، مشخص نشوند و شکست داده نشوند، وضعیت به نفع حمله‌کننده خواهد بود.

امیررضا واعظی آشتیانی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

اصولگرایان تفرقه راکنار بگذارند

▲ احمدی‌نژاد قابلیت موج‌سازی ندارد

◀ برخی از کاندیداها برای سرگرمی وار دانتخابات می‌شوند

آرمان ملی – حمید شجاعی: کمتر از ۱۸ روز تا آغاز ثبت‌نام تا کاندیداهای انتخابات ریاست جمهوری باقی مانده اما هنوز که وارد ثبت‌نام نشده‌ایم جمعی از چهره‌های مختلف سیاسی از طیف‌های گوناگون برای حضور در انتخابات اعلام حضور کرده‌اند. از چهره‌هایی چون علی مطهری، مصطفی کواکبیان و محسن رامهی که به طور مستقل حاضر شده‌اند تا چهره‌هایی که مارک اصولگرایی دارند و افرادی که بر چسب احمدی‌نژادی را با خود یدک می‌کشند. این در حالی است که هنوز دو جریان اصلی یعنی اصلاح‌طلبان و اصولگرایان از کاندیداها ی اصلی خود برای انتخابات رونمایی نکرده‌اند. هر چند که اصولگرایان امیدوار به حضور آیت‌ا... رئیس و اصلاح‌طلبان نیز رازینی‌های خود را با چهره‌های مختلف ادامه داده‌اند. باید دید در روزهای پیش رو چه تحولاتی برایموان انتخابات ریاست جمهوری در سپهر سیاست ایران رخ خواهد داد. برای بررسی شرایط حاکم بر انتخابات، شرایط کسانی که اعلام‌کنندگانوری کرده‌اند و اجماع اصولگرایان «آرمان ملی» با امیر رضا واعظی آشتیانی فعال سیاسی اصولگرا و عضو حزب مؤتلفه اسلامی به گفت‌وگو پرداخته‌است که متن آن را می‌خوانید.

◀ **بسا و جسود** اینکه هنوز زمان زیادی تا آغاز ثبت‌نام کاندیداها ی انتخابات ریاست جمهوری مانده بسیاری از چهره‌ها از هم اکنون اعلام حضور کرده‌اند؛ این ترفی یک کاندیداتوری را چگونه تحلیل می‌کنید؟ طبق قانون اساسی این حق همه افراد است و هر کس که شرایط اولیه را دارد می‌تواند در انتخابات حضور یافته و ثبت‌نام کند. ولی طبق همان قانون اساسی و قوانین موجود کاندیداها باید از فیلتر های موجود برای نامزدی استفاده کنند. همه به‌بگو مگوهای شورای نگهبان عبور کنند. به اعتقاد من برخی چه‌از طیف اصولگرا و چه‌از اصلاح‌طلبان برای سرگرمی به عرصه انتخابات وارد می‌شوند. لذا محدودیتی برای حضور وجود ندارد اما من فکر می‌کنم که این ازحام آمدن مقداری کار را برای رسیدگی به پرونده آنها در شورای نگهبان دشوار می‌کند و نکته‌ای که وجود دارد این است که دلیلی وجود ندارد کسی که روزی وزیر یا نماینده مجلس بوده و هست حتما می‌تواند دارای شرایط و ویژگی‌های انتخاب برای ریاست جمهوری باشد. لذا برداشت و تحلیل من این است که این هجومی که برای ثبت نام آمده منعی ندارد اما کسانی که بنا است ثبت نام کنند خود به خوبی می‌دانند که به برخی از آنها شاید خانواده‌هایشان هم رای دهند. در عین حال خود افراد باید خود را سبک سنگین انتخابات

در قامت یک رئیس جمهور می‌توانند فعال باشند و شجاعت، آگاهی تدر، مدیریت بودن و سابقه اجرائی موفق دارند یا خیر سپس وارد انتخابات شوند. یک زمانی است که افرادی مثل آقای قالیباف و رئیس نامشان مطرح می‌شود که عملکردهایشان مشخص است. بالاخص آقای رئیس مصنخ است که فردی با عملکرد موفق است. هر چند که اگر وی در انتخابات ثبت نام کند که اصلا معاملات انتخابات دگرگون خواهد شد. در کل می‌خواهم عرض کنم عده‌ای برای اینکه بگویند ما هم هستیم در حال ورود به انتخابات هستند. اما نکته مهم این است که افراد باید دارای شرایط لازم جهت کاندیداتوری نیز باشند.

◀ **طلی مقاطع مختلف انتخاباتی**

شاهد ثبت نام تعداد کثیری از کاندیداها بودیم در حالی که در پایان چند نفر به رقابت وارد می‌شوند اما در کشورهای توسعه یافته روند انتخابات به گونه دیگری است؛ اساسا چرا در کشور مان هنوز در بحث کاندیداتوری با مشکلاتی مواجهیم؟

این مساله علت دارد؛ ما تا زمانی که احزاب اثرگذار و قوی که یک بخش قابل توجهی از جامعه را به خود جلب کرده باشند نداشته باشیم روند به همین صورت پیش خواهد رفت. تحزب در کشور ما مقداری بیگانه است و چون سازوکار حزبی ما چندان قوی و ساختارمند نیست شاهدیم که هر کسی ادعای ثبت نام در انتخابات و نشست بر کرسی ریاست جمهوری را دارد. البته ما در همین انتخابات میان دوره‌ای مجلس نیز داریم که در یک حوزه‌ای صد نفر ثبت نام کردند که از میان آنها یک نفر انتخاب شود. ولی اگر احزاب کارآمد بودند و طیف قوی از مردم را در کنار خود داشتند و دارای مانیفست تعریف شده‌ای در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی بودند فرد واجد شرایطی را به عنوان کاندیدای نهایی معرفی می‌کند. در حالی که در کشور ما اینگونه نیست و برخی احزاب کلا در یک مینی‌پوس جامی شون‌اما می‌خواهند کاندیدا معرفی کنند. این یک مشکل در ساختار سیاسی کشورمان است. امیدواریم به سمت و سوی برویم که احزاب قدرتمندی در کشور وجود داشته باشند و آنها به مردم کاندیدا معرفی کنند و مردمی که طرفدار آن احزاب هستند مثل برخی از کشورهای توسعه یافته با دیدن برنامه‌های کاندیدای مدنظر خود در میتینگ‌های مختلف نهایتا به وی رای دهند. در حالی که در دور

<p>پنجشنبه ۱۴۰۰ ● ۰۲ ● ۰۲ ۹ رمضان ۱۴۴۲/۲۲ آوریل ۲۰۲۱</p>	<p>سال چهارم شماره ۹۹۳ armanmeli.ir</p>
--	---

حسین انصاری‌راد در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

ملت ما طالب مذاکره‌است

◀ **مؤتلفه با مطالبات مردم نسبتی ندارد**

◀ **مسأله اصلی نامزد ریاست جمهوری سن نیست**

آرمان ملی – محمدهادی علیمردانی: چندی پیش اسدا... بادامچیان دبیر کل حزب مؤتلفه اسلامی، اعلام کرده بود که یهزاد نبوی رئیس جبهه اصلاحات ایران، فرسوده‌شده است. این در حالی است که سن بادامچیان از نبوی بالاتر است. با این حال روز گذشته دبیر کل حزب مؤتلفه اعلام کرد که قصد نامزدی در انتخابات ریاست جمهوری را دارد. در حال حاضر موضوع رفع تحریم‌ها و بر آوردن کردن مطالبات اقتصادی مردم در صدر مطالبات ملت قرار دارد اما این حزب و شخص بادامچیان تاکنون تأکیدی بر لزوم مذاکره با دنیا نداشته‌اند.
با این حساب باید دید، نامزدی این افراد در انتخابات ریاست جمهوری چه نفعی برای مردم و کشور خواهد داشت. در همین راستا «آرمان ملی» گفت‌وگویی با حسین انصاری‌راد فعال سیاسی اصلاح‌طلب داشت که در ادامه می‌خوانید.

◀ دبیر کل حزب مؤتلفه برای انتخابات

اعلام نامزدی کردند. ایشان مدتی پیش برای کپهولت سنن بسه پهبزاد نبوی خرده گرفته بودند. از نگاه شما فردی با سن ایشان توان اداره کشور در جایگاه ریاست جمهوری را دارد؟

رئیس جمهور آمریکا کسه تاکنون بزرگترین قدرت نظامی و اقتصادی جهان بوده، شخصی با حدود ۸۰سال سن و مشغول انجام وظایف است. پیش از او نیز آقای ترامپ بود که حدود ۷۰ سال سن داشت. شعار جوان‌گرایی به معنایی که در ادبیات سیاسی ما مطرح شده وجود ندارد. اینگونه نیست که به دلیل سن آقای بادامچیان است که او نباید جلوباید. افرادی مانند آقای پهبزاد نبوی نیز نباید بازنشسته شوند. این سخنان درست نیست. جوانان باید کار داشته باشند اما مسائل سیاسی و اداره یک کشور به تجربه و اندوخته‌های علمی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی احتیاج دارد. اگر انتخابات رقابتی باشد، یک جوان نیز خود را به معرض رای گذاشته، تجربیات خود را بازگو می‌کند، نظریات خود درباره مسائل مختلف را بیان می‌کند و مشخص می‌شود که تا چه حد توانایی انجام کار دارد. مسأله اصلی توانایی علمی و تجربی در زمینه مسئولیت‌هاست اما سن چندان ملاک نیست، مگر وضعیت به گونه‌ای باشد که فرد توانایی کار کردن نداشته باشد، در غیر این صورت چنین شرطی در دنیا دموکراسی وجود ندارد.

◀ **پس دیدگاه‌هایی کسه درباره جوان‌گرایی مطرح می‌شود را بعضا ناشی از افراط در امور می‌دانید.**

ما همیشه در در همه حالات افراط و تفریط می‌کنیم. گاهی جوان گرا هستیم و افراد مسن را کنار می‌گذاریم و گاهی نیز افراد مسن را پیش می‌آوریم و جوانان را کنار می‌زنیم. مسأله صلاحیت علمی، اداری و اخلاقی است. کسانی که در انتخابات شرکت می‌کنند، باید این امر را مورد ارزیابی قرار دهند، خود را به مردم عرضه کنند و صلاحیت خود را محک بزنند. البته چارچوب سیاسی کشور ما نیز محدود است. حاکمیت در کشور ما سیاست‌های کشور را تأمین کرده و رئیس جمهور نیز به تعبیر آقای خاتمی در برخی امور «تدارک‌ناچی» است، بنابراین این بحث‌ها منتفی است. به معیارهای مشخصی از نظر سنی نیز احتیاج داریم و نمی‌توان نبودند ولی به هر جهت جایگاهی را داشتند و به حد معمول فعالیت کردند.

◀ **طلسی روزهای اخیر چهره‌های نزدیک و متناسب به آقای احمدی‌نژاد می‌حضور پررنگی در اعلام حضور برای کاندیداتوری داشتند؛ اساسا تحرکات وی و همراهانش را در انتخابات پیش رو چگونه ارزیابی می‌کنید؟**
به هر جهت آقای احمدی‌نژاد طرفداران خود را دارد اما نمی‌تواند موج‌ساز باشد به آن معنا که او از یک کاندیدای خاص حمایت کند و آن شخص رای بیاورد. این طور نیست و نخواهد بود ولی درصد خاصی تأثیر خود را دارد. البته آقای احمدی‌نژاد مطرح کردن موضوعاتی که شاید خیلی سبک می‌تواند باشد و با توجه به افشاکری‌هایی که آقای نامشان برای انتخابات ریاست جمهوری می‌آید کسانی نیستند که بتوانند این بار سنگین را بر عهده بگیرند و به دوش بکشند و حتی وقتی برخی را در مسئولیت‌هایی که در گذشته داشتند رصد می‌کنیم می‌بینیم افرادی آنچنان موفق می‌شوند ولی به هر جهت جایگاهی را داشتند و به حد معمول فعالیت کردند.
تحصیلات رسمی و دانشگاهی نیز مهم است اما مسأله اصلی این است که شخص نامزد بتواند در جمیع مسائل کشور اظهارنظر کند، مردم نیز آن را گوش کرده، انتخاب کنند و رئیس جمهور نیز پاسخگوی شمارهایی که مطرح کرده باشد. مسأله سن، جوانی و پیری نیست و تمامی این مسائل حاشیه‌است. مسأله این است که انتخابات رقابتی باشد و کسی که نامزد می‌شود، بتواند در جمیع مسائل کشور اظهارنظر کند و مردم نیز گوش کنند. دانشگاه و کارشناس سخن‌نامزدهای انتخاباتی را شنیده و درباره نظریات او نظر بدهند و ملت نیز پس از بررسی انتخابات خود اعلام کنند. فرد منتخب نیز پس از پیروزی خودش را با مردمی مختلف داشته احمدی‌نژاد هم باید برای اعمال نظرات خود آزاد باشد اما در انتخاباتی که فرد باید از بعضی فیلترها عبور کند و سپس به شرایطی در مرحله اجرائی بر او تحمیل می‌شود، پیر مردی و جوانی امری اهداف را نمی‌دهند.

یادداشت

انفجار نطنز و چندانکه

ادامه از صفحه یک

چراهند و پاکستان دورقیب تشنه به خون هم متقابلا دست به خرابکاری در تاسیسات هسته‌ای همدیگر نمی‌زنند؛ نمی‌خواهند یا اینکه چنان دسترسی به آنها سخت است که نمی‌توانند؟ به عقل مسئولان کشورهای اتمی ترسیده که برای نشان دادن توانایی‌های کشورش جزئی‌ترین اطلاعات هسته‌ای خود را روزانه و لِحظه به لِحظه در رادیو و تلویزیون نشان بدهند؟ چرا مثل ما هر ساله جشن هسته‌ای برگزار نمی‌کنند؟ گره‌ها سرود با قفرار گسرفتن بیسن سانتر فیفوزها سرود هسته‌ای نمی‌خوانند؟ آیا باید با این فرض ساده که بعضی از بازرسین سازمان بین‌المللی انرژی اتمی جاسوس آمریکا و اسرائیل هستند و چه بخواهیم و نخواهیم اطلاعات ما توسط این جاسوسان لو می‌رود، نباید از اطلاعات فوق‌سری اتمی کشور حفاظت کنیم؟ قطعاً آسیب‌پذیری صنعت هسته‌ای ایران صرفا ناشی از مشکل ارضای نیاز دیده شدن که منجر به آسان‌گیری در حفاظت اطلاعات می‌شود، نیست، اما بی تردید این عامل یکی از عوامل مهم آسیب‌پذیری این صنعت است که اگر فکری اساسی برای ترک این عادت پرهزینه‌نشود، باید منتظر ضربات مهلک‌تر بود!انگار سدهی شیرازی هشت قرن پیش حال امروز ما را خطاب قرار داده و گفته است:

به اندازه‌ی بود باید نمود

خجالت نبرد آنکه نمود بود!
ای کاش مسئولان و نظام حکمرانی ما در تدوین استراتژی تبلیغاتی و اطلاع‌رسانی (دست‌کم در حوزه‌های حساسی مانند صنعت هسته‌ای و موشکی) پند حکیمانه سدهی را سرمشق خود قرار می‌دادند.

ملت ایران مذاکره‌دوست‌است!

ادامه از صفحه یک

اکثریت مردم دنیای امروز، خواهان صلح و همزیستی مسالمت‌آمیز هستند و بر همین اساس متوجه شده‌اند که جنگ‌های امروز محصور سیستم‌مداران و حکمرانان است و ملت‌ها هیچ کمکمشک و مشکلی با هم ندارند؛ به همین دلیل است که حساب حکمرانان را از ملت‌ها جدا می‌دانند؛ با عنوان مثال اگر بخواهیم فتاوتی راجع به کشورهایی نظیر کره‌شمالی، ویت‌نولاً... داشته باشیم این فتاوت بر پایه و اساس عملکرد حکمرانان‌شان است. سوال کلیدی این است که چرا ویت‌نولاً با وجود برخورداری از ثروت طبیعی مثل نفت اما اکثریت ملت‌شان در رفاه مطلوب نیستند؟ ای کاش مردم‌شان در وضعیت مطلوب اقتصادی و معیشتی بودند و حکمرانان‌شان شهانه‌روز در حال مبارزه با امپریالیسم جهانی!
جوامع کمتر توسعه‌یافتہ باید حواس‌شان باشد که ابزار تقابل‌های پیدا و پنهان کشورهای قدرتمند نشوند. به عنوان مثال اگر روسیه و چین برای مقابله با آمریکا از ابزار کوبوا، ویت‌نولاً... استفاده می‌کنند آمریکا هم برای تقابل با چین و روسیه از ابزارهایی مثل اوکرین، هنگ‌کنگ... استفاده می‌کند، بنابراین بیشتر گرایش‌ها به شرق و غرب بر اساس سناریوی جهانی و مباحث کلان اقتصادی...چیدمان دارد. بنابراین کشورهای ضعیف مراقب باشند در چنین دامی نیفتند!

احیای برجام کلید خورد؟

ادامه از صفحه یک

زیرا جوسبایدن در اولین واکنش خود به مذاکرات وین ابراز خوشحالی کرد و از سوی دیگر در خصوص غنی‌سازی ۶۰درصد اورانیوم ایران نیز واکنش تندى نداشته است. به‌خوبی تغییر لحن مسئولان دولت جدید آمریکا نسبت به ایران نمایان است. همچنین رسانه‌ها از واکنش مجدد بایدن به اسرائیل که باعث نشد خود مذاکرات به سمت بن‌بست نرود، خبر می‌دهند.

از تمام این اخبار غیر رسمی می‌توان ردپای خواست دولت بایدن به احیای برجام را دنبال کرد. ایران برای ارتقا گشت به تعهدات برجامی خود خواستار رفع همه تحریم‌ها و راستی‌آزمایی این موضوع است. از سوی دیگر واشنگتن برای احیای برجام اعلام کرده بود که اول ایران باید به تعهدات برجامی خود بازگردد. در این شرایط که گره کوری به احیای برجام خورده بود، اروپایی‌ها دست به میناجیگری زدن و امروز شرایط از توافقاتی خبر می‌دهد. اما سوال اصلی این است که روند احیا به چه صورتی رقم می‌خورد و توافقات چگونه خواهد بود؟ ایران در دوران ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ بابت تحریم‌های اقتصادی آسیب جدی دیده است. از سوی دیگر جو بایدن همانطور که در کارزارهای انتخاباتی خود اعلام کرده بود خواهان بازگشت به قرارداد برجام است. بر همین اساس احتمالاً توافقات بر لغو تحریم‌های اقتصادی ایران اعم از خرید و فروش نفت، تحریم‌ها بانکی و... ختم می‌شود و پس از آن ایران به تعهدات برجامی خود بازمی‌گردد و احیای برجام کلید خواهد خورد. با این حال احیای برجام در یک جاده پرپیچ و خمی حرکت می‌کند که باید دید سالم به مقصد می‌رسد یا خیر؟